

KAJ PA, ČE BODO SLIKE POKAZALE SPREMEMBE V DOJKI?

Če zdravnika radiologa na sliki vidita spremembo v dojki, vas bomo v nekaj dneh poklicali na dodatne preiskave, ki jih boste opravili v enem dnevu in na enem mestu v presejalno-diagnostičnem centru programa DORA na Onkološkem inštitutu Ljubljana ali v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor. Za dodatne preiskave ne potrebujete napotnice.

Dodatne preiskave običajno obsegajo dodatno slikanje dojk in/ali ultrazvočni pregled dojk, redkeje je potrebno slikanje dojk z magnetno resonanco. Večino sprememb v dojkah lahko opredelimo že s temi preiskavami in tako boste lahko že na dan dodatnih preiskav vedeli, da v vaših dojkah ni vidnih sumljivih sprememb. Le pri manjšem deležu žensk opravimo še punkcijo.

KAJ PA, ČE BO OPRAVLJENA PUNKCIJA?

Kadar opravimo punkcijo sprememb v dojkah, je treba na rezultate počakati do konzilija v naslednjem tednu. Punkcija dojk še ne pomeni, da imate raka. Z rezultatom punkcije vas bo seznanil zdravnik osebno v sedmih delovnih dneh po opravljeni punkciji.

KAJ PA, ČE SE IZKAŽE, DA GRE ZA RAKA DOJK?

Če bo potrjena diagnoza rak dojk, vam bo zdravnik predstavil načrt zdravljenja, ki ga pripravi multidisciplinarna skupina strokovnjakov.

STROKOVNJAKI PROGRAMA DORA SVETUJEMO REDNO SAMOPREGLEDOVANJE DOJK. ČE OPAZITE SPREMEMBE, SE POSVETUJTE S SVOJIM OSEBNIM ZDRAVNIKOM ALI GINEKOLOGOM.

PREDNOSTI IN SLABOSTI PRESEJANJA Z MAMOGRAFIJO

PREDNOSTI:

- **Zgodnje odkrivanje raka dojk:** V presejalnem programu z mamografijo večinoma odkrivamo majhne rake.
- **Večja verjetnost ozdravitve:** Pri zgodaj odkritem raku dojk je verjetnost ozdravitve večja.
- **Manj obsežno zdravljenje:** Običajno se pri operaciji odstrani le rakavo tkivo in ne cela dojka, prav tako večinoma ni potrebna odstranitev vseh bezgavk v pazduhi. Manj je sistemskega zdravljenja (npr. kemoterapije).
- **Hitrejše okrevanje:** Manj obsežno zdravljenje pomeni manj neželenih učinkov, omogoča hitrejše okrevanje in hitrejšo vrnitev v običajno življenje.
- **Zmanjšanje umrljivosti:** Redne mamografije pri ženskah med 50. in 69. letom pomembno zmanjšajo umrljivost za rakom dojk.
- **Boljša kakovost življenja** za žensko in njene najbližje.
- **Mamografija je dokazano najbolj zanesljiva in natančna metoda** za odkrivanje začetnih rakavih sprememb v dojkah v tem starostnem obdobju.

SLABOSTI:

- Redko je lahko rak dojk odkrit tudi v obdobju med dvema rednima presejalnima mamografijama (**intervalni rak**).
- **Napačno pozitivni izvidi:** z mamografijo odkrijemo sumljive spremembe v dojkah pri eni od dvajsetih slikanih žensk, kar povzroči zaskrbljenost. Pri večini žensk se po opravljenih dodatnih preiskavah izkaže, da nimajo raka dojk in je bila skrb odveč.
- **Rentgensko sevanje:** pri mamografiji uporabljamo rentgenske žarke, vendar so prejeti odmerki sevanja na sodobnih mamografih nizki. Zato so koristi presejalne mamografije v organiziranih presejalnih programih večje od morebitne škode zaradi izpostavljenosti rentgenskim žarkom.
- V presejalnem programu lahko odkrijemo raka dojk, ki morda ne bi ogrožal življenja ženske. Ob diagnozi tega ne moremo oceniti, zato vse odkrite rake dojk zdravimo (**prediagnosticiranje**).
- **Stiskanje dojk ob slikanju:** pri mamografiji je stisk dojk pomemben za boljši prikaz tkiva. Stisk je lahko za nekatere ženske boleč in neprijeten, vendar je kratkotrajen in ne povzroča raka.

Kolodon: pripraviili sodelavci programa DORA / Izdali: Onkološki inštitut Ljubljana 2021 / Tisk: Tiskarna Koštomaj d.o.o. Celje / 1. tiska / Naklada: 100.000 izvodov

PROGRAM DORA VABI ŽENSKE V STAROSTI OD 50 DO 69 LET NA MAMOGRAFIJO VSAKI DVE LETI

Rak dojk je najpogostejši rak pri ženskah in se pojavi največkrat med 50. in 69. letom starosti. Cilj programa DORA je z zgodnjim odkrivanjem raka dojk zmanjšati število smrti žensk zaradi te bolezni.

BREZ NAPOTNICE, BREZ ČAKANJA, BREZ DOPLAČIL

Onkološki inštitut Ljubljana
Spletno mesto: dora.onko-i.si
Elektronska pošta: dora@onko-i.si
Brezplačni telefon: 080 27 28, vsak delavnik med 9. in 12. uro

10 MINUT VAM LAHKO REŠI ŽIVLJENJE!

Toliko približno traja presejalna mamografija, s katero v programu DORA odkrivamo raka dojk, še preden bi spremembo v dojki lahko zatipali. Program DORA je državni program, namenjen ženskam med 50. in 69. letom, izvajamo pa ga visoko usposobljeni strokovnjaki skladno z evropskimi smernicami kakovosti.

MAMOGRAFIJA VAM LAHKO REŠI ŽIVLJENJE

V program DORA vsaki dve leti na presejalno mamografijo vabimo ženske s stalnim prebivališčem v Sloveniji v starosti od 50 do 69 let. V tem življenjskem obdobju je rak dojk najpogostejši.

Mamografija je slikanje dojk z rentgenskimi žarki in je dokazano najbolj zanesljiva in natančna metoda za odkrivanje začetnih rakavih sprememb v dojkah v tem starostnem obdobju. Tako je mogoče raka dojk odkriti, še preden se pojavijo vidni ali tipni znaki raka dojk, kot je npr. zatrdlina v dojki, izcedek iz dojke ipd.

BREZ ČAKANJA, BREZ NAPOTNICE, BREZ DOPLAČIL

Za presejalno mamografijo v programu DORA potrebujete vabilo, ki ga boste prejeli na naslov stalnega prebivališča, in kartico z urejenim osnovnim zdravstvenim zavarovanjem v Sloveniji. Mamografijo boste opravili ob uri, ko ste nanjo naročeni, in brez doplačil. V vabilu so navedeni dan, ura in presejalni center programa DORA. Za mamografijo ne potrebujete napotnice.

POSEBNE PRIPRAVE NISO POTREBNE

Pred mamografijo poskrbite za higieno, vendar ne uporabljajte dezodorantov, pudrov ali parfumov. Te snovi vsebujejo mineralne delce, ki lahko motijo pri presoji mamografske slike. Pred slikanjem odstranite očala in nakit (viseče uhane in ogrlice).

Mamografijo lahko opravite tudi, če imate silikonske vsadke ali elektrostimulacijske naprave v prsnem košu (npr. srčni spodbujevalnik). Pred slikanjem to povejte radiološkemu inženirju. Če pred menstruacijo občutite zelo boleče dojke in menite, da bi vas to oviralo pri stisku dojk ob slikanju, nas kontaktirajte in dogovorili se bomo za nov termin.

PRIJAZNO OSEBJE

Ob obisku presejalnega centra vas bo sprejel administrator ali radiološki inženir in preveril vaše kontaktne podatke. Z radiološkim inženirjem, ki je posebej usposobljen za delo v programu DORA, se boste pogovorili o morebitnih težavah z dojkami in nato opravili mamografijo.

VISOKA STROKOVNOST IN HITRI IZVIDI

Vaše slike pregledata dva zdravnika radiologa neodvisno drug od drugega, kar prispeva k večji zanesljivosti izvida. V programu DORA zagotavljamo, da ste v najkrajšem možnem času obveščeni o izvidih. Če na slikah ni vidnih posebnosti, pisni izvid mamografije prejmete v roku petih delovnih dni na naslov stalnega prebivališča. Velika večina žensk, ki se udeleži presejalne mamografije, ima normalen izvid.

NA MAMOGRAFIJO SE LAHKO NAROČITE SAMI

Na presejalno mamografijo vas bomo povabili iz programa DORA, lahko pa se naročite ali prenaročite sami prek e-pošte **dora@onko-i.si**, na brezplačni telefonski številki **080 27 28** vsak delavnik med 9. in 12. uro ali prek spletnega obrazca na **https://dora.onko-i.si/prenarocanje**.

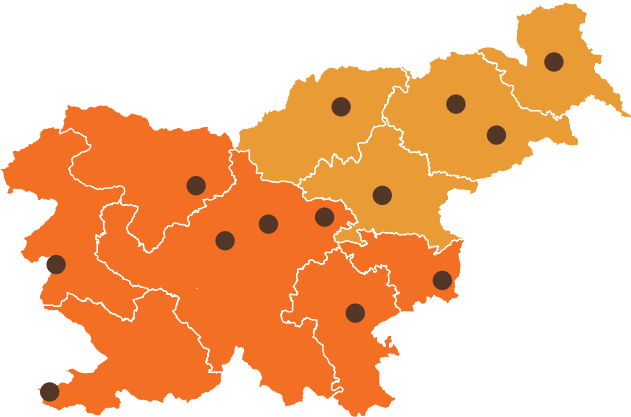
Če menite, da bi zaradi zdravstvenih omejitev potrebovali daljši čas za izvedbo mamografije, nas kontaktirajte.

ZGODNJE ODKRIVANJE RAKA DOJK V PROGRAMU DORA V ŠTEVILKAH

SODOBNI IN KAKOVOSTNI PRESEJALNI CENTRI PO CELI SLOVENIJI

Presejalno mamografijo boste opravili v vam najbližjem presejalnem centru programa DORA, ki bo naveden v vašem vabilu. Program DORA je kakovosten presejalni program za raka dojk, ki ga izvajamo v skladu z evropskimi smernicami. Vsi presejalni centri DORA v Sloveniji delujejo po enotnih standardih in v njih poteka stalen nadzor kakovosti mamografov in strokovnega dela zaposlenih.

Stacionarni presejalni centri programa DORA (presejalna mamografija):

- IZOLA • NOVA GORICA • KRANJ • LJUBLJANA • DOMŽALE • TRBOVLJE • BREŽICE
- NOVO MESTO • MARIBOR • PTUJ • MURSKA SOBOTA • SLOVENJ GRADEC • CELJE

Mobilne presejalne enote programa DORA (presejalna mamografija):

Informacije o lokacijah in terminih delovanja mobilnih enot programa DORA dobite na **dora.onko-i.si**.

Presejalno-diagnostični center programa DORA (dodatne preiskave):

- ONKOLOŠKI INŠTITUT LJUBLJANA
- UNIVERZITETNI KLINIČNI CENTER MARIBOR

PROGRAM DORA ZA ZGODNJE ODKRIVANJE RAKA DOJK

Program DORA je organiziran državni presejalni program za raka dojk, ki je namenjen zgodnjemu odkrivanju te bolezni. Pri zgodaj odkritem raku dojk je verjetnost ozdravitve večja.

ČE JE RAK DOJK ODKRIT NA ZAČETNI STOPNJI, JE ZDRAVLJENJE PRAVILOMA ZELO

USPEŠNO.

